

et Rige af denne Verden. Efter mit Skjøn ligger der altsaa en forfæret Tankegang bag ved disse store og prægtige Kirker.

Jeg maa maasse ogsaa have Lov til at fremhæve, at det vil ikke, forekommer det mig, tage sig godt ud over for fattige Folk, dersom Folkethinget virkelig vil bevilge henad en Million Kroner i dette Diemed. Jeg mener paa ingen Maade, at man altid skal spørge, hvad fattige Folk ville sige til de Udgifter, som blive vedtagne her i Folkethinget; det er ikke min Mening. Men jeg mener rigtig nok, at naar Talen er om at anvende henad en Million Kr. til at restaurere en Kirkebygning, skal man tage noget Hensyn til, hvad fattige Folk ville sige til det. En af Kristendommens Hovedopgaver er den at værne om fattige Folk, skaffe fattige Folk deres Ret, og det kan nok være, forekommer det mig, at der var Mange, der med en vis Ret kunde sige, at det var besynderligt at anvende saa mange Penge i et kirkeligt og altsaa indirekte kristeligt Diemed, naar Tilstanden i Landet er saadan, som den for Diebliftet er. Det er jo Noget, som det høie Thing meget godt veed, at de Fattige i vort Land ikke staa i noget overdrevent venligt Forhold til Kirken, og det er ikke saa sjældent, at man hører Røster, som kunne tyde paa, at de heller ikke staa i noget venligt Forhold til Kristendommen. Jeg veed vel at skjelne mellem Kirken og Kristendommen, men naar den fattige Del af Befolkningen kommer til at staa i fjendtligt Forhold til Kirken, vil det meget let medføre, at de ogsaa komme til at staa i fjendtligt Forhold til Kristendommen, og ogsaa fra den Side set vil jeg meget betænte mig paa at være med til at bevilge disse Penge, netop fordi det er et kirkeligt og indirekte kristeligt Diemed. Vi her i Folkethinget ere jo eller skulde jo i det Mindste være en Slags Forvaltere over Statens Midler. Men disse Statsmidler komme jo ikke alene fra de Rige og fra de Velhavende, men de komme ogsaa fra de Fattige. Hvis Statsmidlerne alene kom fra os, som staa paa et mere gunstigt økonomisk Standpunkt, skulde jeg heller ikke have nogen som helst Betænkelse eller da ikke nogen videre Betænkelse ved at bruge saa mange Penge til den Slags Ting; thi rige Folk og velhavende Folk kunne jo altid tillade sig en vis Luxus, en vis Overdaadighed. Men da Statskassen ogsaa til en vis Grad er de Fattiges Kasse, og de ogsaa have bidraget til den, vil jeg fra den Side set have Betænkelse ved at bruge de Fattiges Penge paa den Maade.

Altsaa, naar jeg ser Sagen fra et kirkeligt Standpunkt, vil jeg ikke nære nogen Betænkelse ved at sige, at jeg er vis paa, at jeg ikke kan være med til at stemme for denne store Sum. I det Dieblit, der trængtes til en Kirke derovre, kunde den jo bygges meget billigere, men det gjør der ikke. Men man kan ogsaa betragte Bygningen som et nationalt Mindesmærke, og det er ganske sikkert særlig fra det Synspunkt, at baade den haiterede Kultusminister og det ærede Medlem fra Ribe (Bust) har talt. Og nu er det sikkert nok, at jeg tror, at et Folk vil gjøre vel i at værne om sine nationale Mindesmærker. Men paa den anden Side ere nationale Mindesmærker ikke nogen Livsbetingelse for et Folk. Et Folk er knyttet til andre Forhold, til andre Villkaar end just det at bevare saadanne hdre Mindesmærker, hvor store og skønne de end kunne være. Nationale Mindesmærker ere altid og ville altid blive mere eller mindre en Slags Luxusgjenstande, i det Mindste nationale Mindesmærker af den Art, som under alle Omstændigheder kun en lille Del af Befolkningen kan nyde nogen Gavn og Glæde af, og det er dog i hvert Fald en meget ringe Del af Befolkningen, der kan have Fornøielse af Ribe Domkirke, skjønt jeg selv personlig har haft megen Fornøielse af den. Altsaa et Folk kan leve uden den Slags nationale Mindesmærker. De ere en Slags Luxusgjenstande, og saa kommer det ogsaa fra den Side set i Betragtning, om et Folk har Raad til at gjøre saadanne Udgifter. Jeg hører nu til dem som mene, at det kan vel være vanskeligt nok. Det forekommer mig, at naar Talen er om Bedligholdelsen af nationale Mindesmærker, var det en langt naturligere Veie at gaa at søge de dertil fornødne Midler tilveiebragte ved en Nationalsubscription eller paa en anden Maade, saaledes at det virkelig blev dem af Befolkningen, som ogsaa paa andre Omraader have Raad til at tillade sig en tilbørlig Luxus, der kom til særlig at betale den Slags Gjenstande. Det er disse Betragtninger, jeg allerede nu har villet gjøre gjældende, da, som sagt, de hidtil førte Forhandlinger kunde tyde paa, at Folkethinget uden videre var beredt til at gaa ind paa denne store Udgift. Jeg veed det ikke. Men jeg har for mit personlige Vedkommende allerede nu villet tage et Forbehold.

Scharling: Ja, det kan der nødvendigvis ikke være Tvivl om, at den Bevilling, der her er Tale om, er begjært til Drettholdelse og Restaurering af et nationalt